

## LUOMU – VALVOTTUA TUOTANTOA -MERKKI

Luomu – valvottua tuotantoa -merkki (jäljempänä luomumerkki) on viranomaisen tarkastusmerkki, jota voidaan käyttää Suomessa valvottuja luonnonmukaisesti tuotettuja maataloustuotteita, elintarvikkeita, rehuja ja alkoholijuomia merkittäessä ja markkinoitaessa. Merkinhaltija on maa- ja metsätalousministeriö.

Luomumerkki muodostuu kuviosta sekä tekstistä:

- luomumerkin tulee olla kooltaan vähintään 10 mm.
- kuvio ja teksti toistetaan positiivina;
- kuvion ja tekstin välisiä mittasuhteita, välimatkoja ja keskinäistä sijoittelua ei saa muuttaa;
- luomumerkin tulee olla yksivärinen vihreä (PMS 347) tai musta taikka tummalla pohjalla valkoisessa ympyrässä yksivärinen vihreä (PMS 347) tai musta.

### 1. Luomumerkin käytön säännöt

Nämä säännöt tulevat voimaan 9.1.2009 alkaen ja korvaavat 1.5.2006 luomumerkistä annetut säännöt.

#### 1.1 Yleistä luomumerkin käytöstä

Luomumerkkiä ei saa käyttää harhaanjohtavalla tavalla. Luomumerkin käyttäjän on varmistettava, että merkittyjen tuotteiden pakkausmerkinnät ovat säädösten mukaisia.

Luomumerkki tulee kooltaan suhteuttaa pakkauksen kokoon ja lainsäädännön edellyttämiin merkintöihin siten, ettei se ole hallitseva eikä niihin nähden ylikorostunut. Merkki ei saa olla osa maataloustuotteen, rehun, alkoholijuoman, elintarvikkeen, valmistajan tai pakkaajan nimeä eikä sitä saa yhdistellä muuhun pakkauksessa, mainoksessa tai mainoskilvessä olevaan kuvioon tai sanaan.

#### 1.2 Luomumerkillä merkittävät tuotteet

Luomumerkki on tarkastusmerkki, jota toiminnanharjoittaja voi käyttää sellaisten luonnonmukaisesti tuotettujen maataloustuotteiden, rehujen, elintarvikkeiden ja alkoholijuomien merkitsemiseen, joiden tuotantoa, valmistusta, etiketointiä ja/tai kaupan pitämistä valvoo<sup>1</sup> suomalainen valvontaviranomainen.

<sup>1</sup> Edellyttää toiminnanharjoittajan rekisteröitymistä ja valvontaa.

Luomumerkin käyttö edellyttää, että maataloustuotteiden, rehujen, alkoholijuomien ja elintarvikkeiden raaka-aineiden etiketöinnissä, tuotannossa ja valmistuksessa on noudatettu neuvoston asetusta (EY) N:o 834/2007 sekä komission asetusta (EY) N:o 889/2008. Suomessa asetuksissa edellytetyn valvonnan järjestämistä koskee maa- ja metsätalousministeriön asetus 846/2008 luonnonmukaisesta tuotannosta, luonnonmukaisten tuotteiden merkinnöistä ja valvonnasta.

Luomumerkkiä saa käyttää maataloustuotteissa, rehuissa, elintarvikkeissa ja alkoholijuomissa, jos vähintään 95 % tuotteen maataloudesta peräisin olevista ainesosista on tuotteita tai ne on saatu tuotteista, jotka on tuotettu luonnonmukaisesti. Tämä koskee myös sisämarkkinoilta ja kolmansista maista tuotuja luonnonmukaisesti tuotettuja maataloustuotteita, alkoholijuomia, elintarvikkeita ja /tai rehuja, mikäli niiden viimeinen etiketöinti- ja/tai valmistusvaihe on suomalaisen valvontaviranomaisen valvomaa toimintaa. Luomumerkkiä ei saa käyttää EU-asetuksessa määritellyissä siirtymävaihetuotteissa.

### 1.3 Luomumerkki pakkauksissa ja irtomyynissä

#### *Pakkaukset*

Luomumerkkiä voidaan käyttää suljetuissa vähittäis- ja tukkukaupan pakkauksissa. Merkki voidaan painaa etikettiin ja/tai pakkausmateriaaliin. Merkki voidaan toistaa myös pakkaukseen liimattavassa tarrassa tai liimamerkissä. Merkkiä käytettäessä pakkauksissa on aina oltava tuottajan tai valmistajan nimi sekä valvontaviranomaisen tunnusnumero.

#### *Irtomyynti*

Luomumerkkiä voi irtomyynin yhteydessä käyttää valmistaja ja viljelijä, joka myy omia maataloustuotteitaan, rehujaan, alkoholijuomiaan ja/tai elintarvikkeitaan suoraan lopulliselle kuluttajalle. Luomumerkin on tällöin oltava myytävien maataloustuotteiden, rehujen, alkoholijuomien ja/tai elintarvikkeiden välittömässä läheisyydessä. Irtomyynissä kaupanpitäjä saa erillisestä hakemuksesta käyttää luomumerkkiä, jos toiminnanharjoittaja on rekisteröitynyt ja valvottu Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran edellyttämällä tavalla.

### 1.4 Luomumerkki markkinoinnissa

#### *Mainoskilvet*

Luomumerkkiä voidaan käyttää mainoskilvissä, jolloin merkin on sijaittava pakattujen tuotteiden välittömässä läheisyydessä ja/tai asiallisessa yhteydessä niihin. Merkkiä ei saa käyttää esittelyissä ja/tai mainonnassa yleisenä katseenvangitsijana. Tällä tarkoitetaan merkin käyttöä esimerkiksi ulkoilmamainoksissa, tavarankuljetusautoissa, näyteikkunoissa ja/tai päällystemateriaalissa.

#### *Esitteet ja mainokset*

Luomumerkittyjä maataloustuotteita, rehuja, alkoholijuomia tai elintarvikkeita esittelevässä ja/tai mainostavassa aineistossa voidaan käyttää luomumerkkiä, jos merkki on mainostettavien maataloustuotteiden, rehujen, alkoholijuomien tai elintarvikkeiden välittömässä läheisyydessä ja/tai asiallisessa yhteydessä niihin.

## 1.5 Tarkemmat määräykset luomumerkin käytöstä

Evira voi yksittäistapauksessa antaa toiminnanharjoittajalle tarkempia määräyksiä luomumerkin harhaanjohtavan käytön estämiseksi.

## 2. Käyttöoikeuden hakeminen

Luomumerkin käyttöoikeutta haetaan Evirasta.

## 3. Käyttöoikeuden myöntäminen

Luomumerkin käyttöoikeus voidaan myöntää toiminnanharjoittajalle, joka on hyväksytty luonnonmukaista tuotantoa Suomessa valvovien viranomaisten ylläpitämiin rekistereihin. Valvontarekisteriä ylläpitäviä viranomaisia ovat Evira, Valvira ja Ahvenanmaan maakuntahallitus.

Luomumerkin käyttöoikeuden myöntäminen edellyttää lisäksi, että toiminnanharjoittajan alkutarkastus on tehty ja että toiminnanharjoittaja on antanut kirjallisen sitoumuksen noudattaa luomumerkin käyttöä koskevia sääntöjä ja määräyksiä sekä niitä koskevia muutoksia.

Toiminnanharjoittaja ei saa luovuttaa luomumerkin käyttöoikeutta edelleen toiselle toiminnanharjoittajalle.

## 4. Valtuutus

Maa- ja metsätalousministeriö siirtää valtuudet hoitaa näissä säännöissä tarkoitettuja tehtäviä Eviralle. Samalla siirretään valtuudet antaa tarkempia määräyksiä luomumerkin harhaanjohtavan käytön estämiseksi sekä, jos luomumerkin käyttöä koskevia sääntöjä on rikottu, valtuudet kieltää toiminnanharjoittajaa käyttämästä luomumerkkiä tietyissä maataloustuotteissa, rehuissa, elintarvikkeissa ja/tai alkoholijuomissa taikka peruuttaa toiminnanharjoittajalta oikeuden käyttää luomumerkkiä. Evira valtuutetaan lisäksi antamaan toiminnanharjoittajalle enintään 10 000 euron suuruisen sopimussakon ja ryhtyä sen perimiseksi tarvittaviin toimenpiteisiin. Näitä tehtäviä hoitaessaan Eviralla on ne oikeudet ja valtuudet, jotka koskevat maa- ja metsätalousministeriötä.

## 5. Luomumerkin käytön kieltäminen ja sopimussakko

Mikäli toiminnanharjoittaja käyttää luomumerkkiä tavalla, joka ei vastaa sen käytöstä esitettyjä sääntöjä, voi Evira kieltää toiminnanharjoittajaa käyttämästä luomumerkkiä tietyissä maataloustuotteissa, rehuissa, alkoholijuomissa ja/tai elintarvikkeissa taikka peruuttaa toiminnanharjoittajalta oikeuden käyttää luomumerkkiä. Evira voi tämän lisäksi asettaa toiminnanharjoittajalle enintään 10 000 euron suuruisen sopimussakon ja ryhtyä sen perimiseksi tarvittaviin toimenpiteisiin.